

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2018/2019.

6. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

A tanító úr azonban nem hagyja magát, se Pétört. Mindenáron ki akarja belőle szikráztatni a talentumot. Melyik a legelmeesítőbb köszörűkő? Persze hogy a nyelvten. Pétörnek tehát a nyelvek mezején kell valami káprázatosat termelni.

– Mondj hamar valami időhatározó mondatot!

Pétör fölnéz a feje fölé, ott nem talál semmit. Aztán az ablakra veti okos kis szemét, és ott megtalálja, amit keres. Az ablakot befogta a pára, nem lehet rajta kilátni, ennél fogva Pétör így határozza meg az időt:

– Kutya hideg van odakint.

Ez olyan szabályos időhatározás, mintha az esőcsináló intézet adná, de azért a tanító úr nincs megelégedve, s neki a maga szempontjából igaza lehet. (...)

Azt én nem bánom, hogy Pétör egyelőre másképp határozza meg az időt, mint az Akadémia nyelvtudományi osztálya. Beérem annyival is, hogy Pétör nagyon értelmes gyerek, holott már harmadik esztendeje fúrja, faragja, gyalulja, csiszolja az eszét a tudomány.

Igen, és Pétör még most se unta meg az iskolát, sőt minden reggel késedelem nélkül megjelenik benne. Pétör nagyon is szeret itt lenni, talán még jobban, mint otthon, és minden oka megvan rá, hogy telente így kedvelje a tudományok csarnokát. Először is, itt melegebb van, mint otthon. Másodszor, itt borzasztó sok gyerek van, és Pétör olyan, mint a bárány: nagyon szeret sokadmagával lenni.

(Móra Ferenc. A másik család)

1. Keress egy-egy példát a **szövegből** a **megadott igealakokra!**

- a) E/1., kijelentő mód, jelen idő : .....
- b) E/2., felszólító mód: .....
- c) E/3., kijelentő mód, jelen idő: .....
- d) E/3., kijelentő mód, múlt idő: .....

2. Mi a fenti szövegben megtalálható **tálcium** szó jelentése? **Húzd alá** a helyes választ!

- a) középkori diák
- b) tehetség
- c) nagy értékű pénz

3. Miért szeretett Pétör **jobban az iskolában**, mint otthon? A szöveg alapján fogalmazz meg **két választ!**

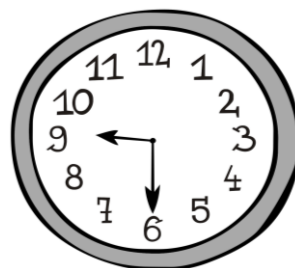
a) .....

b) .....

4. Elemezd **mondattani szempontból** Péter „időhatározó mondatát”! A mondatrészeket **aláhúzással és betűjelzéssel** jelöld!

Kutya hideg van odakint.

5. Fogalmazz meg **olyan időhatározót tartalmazó mondatot**, melyet Pétörnek mondania kellett volna a ***Kutya hideg van odakint!* helyett!** A most idézett mondatot **alakítsd át a kép alapján!**

.....

6. „*Már harmadik esztendeje fúrja, faragja, gyalulja, csiszolja az eszét a tudomány*” – olvashatjuk Pétörrel a szövegben. A kiemelt kifejezések rokon értelmű szavak.

Mit nevezünk **rokon értelmű** szavaknak? **Húzd alá** a helyes választ!

- a) A többalakú szavakat.
- b) Az azonos alakú szavakat.
- c) Az azonos jelentésű szavakat.

7. Milyen **igekötőt kapcsolhatunk a talál** igéhez, hogy értelmes szót kapjunk? **Öt** igekötőt írd a táblázatba!

	talál

8. Keresd meg a **ly-os igéket**, és **írd ki** őket a vonalra!

fo__dogál, fo__togat, elfele__t, moso__og, sü__ed, megfá__dul, elfü__, bé__egez, elfele__t,
bo__ong

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....
- e) .....

9. Tedd **felszólító módba a zárójelben található ragozásban a** következő igéket! *(Az igék személyén, számán **ne változtass!** Ügyelj a helyesírásra! Csak a helyesen írt válasz fogadható el!)*

fújssz (alanyi ragozásban) .....

mondod (tárgyas ragozásban) .....

megitatják (alanyi ragozásban) .....

megjelensz (alanyi ragozásban) .....

10. **Húzd alá a mondat állítmányát**, majd pedig **keretezd be** az alábbi mondattal kapcsolatos **helyes állítást!**

Pétör nagyon értelmes gyerek.

- a) A mondat állítmánya melléknév.
- b) A mondatban állítmánya főnév.
- c) A mondat állítmánya főnév és melléknév.

11. **Írd le helyesen** az alábbi hibás helyesírású földrajzi neveket!

Délbácska .....

Nagybecskerekközség .....

Földközítenger .....

Főutca .....

12. Állapítsd meg az alábbi, az első oldalon olvasható szövegből kiemelt **szavak szófaját**, és írd melléjük a szófaj megnevezését!

káprázatosat	
nyelvtan	
határozza meg	
értelmes	

13. **Karikázd be** annak a szónak a betűjelét, amelyikben a mássalhangzók kapcsolódásakor **összeolvadás** figyelhető meg!

- a) szempontjából
- b) azzal
- c) aztán
- d) gyalulja

14. **Alakítsd át** az alábbi mondatokat! A kapott igét írd a vonalra! **Az ige egyes szám harmadik személyben és:**

a) **jelen időben és feltételes módban álljon!**

Pétör nagyon értelmes gyerek volt. ....

b) **Jelen időben és felszólító módban álljon!**

Pétör nem unta meg az iskolát. ....

15. Milyen **mondatrész** a **virág** szó az alábbi mondatokban? A meghatározást írd a mondat melletti **vonagra!**

a) A virág kora tavasszal kinyílt. ....

b) Az ibolya tavaszi virág. ....

c) Egy csokor virágot vittem a barátnőmnek. ....

d) A virág szirma bársonyos. ....

16. **Írd le** a mellékneveket **középfokban!**

friss: .....

bő: .....

derekas: .....

csillogó: .....

17. Milyen betűt vagy betűket **írsz** oda,

- ahol **hosszú gy** hangot hallasz,

a) a ..... atok,

b) hi ..... étek,

- ahol **hosszú cs** hangot hallasz?

c) fű ..... etek be,

d) szaba ..... ág

18. **Egészítsd ki** a szólást a megadott szavak közül a megfelelővel, majd **karikázd be**

a szólás jelentését jelölő betűt!

Nem teszi ki az ..... (ajtóba, ablakba, utcára, udvarba)

a) Nem osztja meg a pénzét senkivel sem.

b) Barátjának tart valakit.

c) Nem dicsekszik el vele.

d) Nem hagyja kihűlni a forró ételt, hanem azonnal megeszi.

19. **Fejzd ki** mindegyik hiányzó kifejezést **egy olyan szóval**, amely a **LAP** szót is tartalmazza! A kapott szót **írd a vonalra!** A kapott szavak különböző szófajúak lesznek.

Példa: fejünkön hordjuk = kalap

a) sekélyes: .....

b) szobor alja: .....

c) lelkiismeretes: .....

d) evező: .....

20. Melyik a kakukktojás? A 4 szó közül három szinonima, azaz **rokon értelmű** szó. **Húzd alá** azt, amelyik **kilóg a sorból!**

a) szabályos: törvényes, egyenletes, előírásos, egyenlőtlen.

b) káprázatos: lenyűgöző, nagyszerű, szokványos, bámulatos.

JAVÍTÁSI KULCS A 6. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2019. évi községi anyanyelvi verseny)

1. a) bánom, beérem, b) mondj c) hagyja, akarja, fölnéz, talál, veti, megtalálja, keres stb.
d) befogta, unta (4x0,25=1)
2. b) tehetség (1)
3. a) Melegebb van, mint otthon. b) Sok gyerek van, és Pétör szeret társaságban
(sokadmagával) lenni. (2x0,5=1)
4. Kutya minJ hideg van odakint helyH ..... (4x0,25=1)
5. Fél tízkor kutya hideg van odakint. (1)
6. c) Az azonos jelentéssel bíró szavakat. (1)
7. be-, ki-, meg-, el-, rá-, ide-, oda-, vissza- (5x0,2=1)
8. folydogál, mosolyog, süllyed, bélyegez, bolyong (5x0,2=1)
9. a) fújj, b) mondd/mondjad, c) itassanak meg, d) jelenj meg!
(Csak a helyesen írt válasz fogadható el!) (4x0,25=1)
10. b) A mondat állítmánya főnév. (Pétör nagyon értelmes gyerek.) (2x0,5=1)
11. Dél-Bácska, Nagybecskerek község, Földközi-tenger, Fő utca (4x0,25=1)
12. káprázatosat: melléknév, nyelvtan: főnév, határozza meg: (igekötős) ige, értelmes:
melléknév (4x0,25=1)
13. a) szempontjából (1)
14. a) Pétör nagyon értelmes gyerek volna/lenne. b) Ne unja meg Péter az iskolát!
(2x0,5=1)
15. a) alany, b) állítmány c) tárgy, d) birtokos jelző. (4x0,25=1)
16. frissebb, bővebb, derekasabb, csillogóbb (4x0,25=1)
17. a) adjak, b) higgány, c) fűtsetek be, d) szabadság (4x0,25=1)
18. Nem teszi ki az ablakba. c) Nem dicsekszik el vele.
(2x0,5=1)
19. a) lapos b) talapzat c) alapos d) lapát (4x0,25=1)
Bármely egyéb helyes megoldás is elfogadható.
20. a) egyenlőtlen b) szokványos (2x0,5=1)

